

Kyrkan saligförklarar fyra martyrer idag i El Salvador

Foto: Ärkestiftet San Salvador

Den universella kyrkan saligförklarar fyra martyrer idag den 22 januari 2022: jesuitpatern Rutilio Grande, franciskanpatern Cosma Spessotto, och de två lekmännen Manuel Solórzano, 72 och Nelson Rutilio Lemus, 16. Mellan åren 1977 och 1980 mördades dessa fyra personer av dödsskvadroner, för att de vågade vittna om Kristus och omsätta evangeliet genom konkreta handlingar, så att fattiga salvadoraner skulle kunna få ett värdigare liv. Påve Franciskus erkände de fyra männen död som en martyrdöd.

Vilka var dessa fyra män som Påve Franciskus nu har upphöjt till martyrer och modeller för hela kyrkans folk att efterlikna i tron?

Jesuitpatern Rutilio Grande föddes 5 Juli 1928 i El Paisnal, i en lantlig by norr om El Salvadors huvudstad San Salvador. Hans föräldrar var ganska fattiga, och de skiljdes när Rutilio bara var ett par år gammal. Han växte upp med sin mormor och äldre bröder. I sena tonåren inträdde Rutilio i jesuitorden och så småningom vigdes till präst 1959. Efter en tid som kyrkoherde i sin hemby studerade han pastoralteologi i Spanien, Belgien och Ecuador. 1965 till 1970 var p. Grande professor i pastoralteologi vid stiftsseminariet. I början av 1970-talet initierade han ett evangeliseringsprogram i församlingarna i El Paisnal och Aguilares med syfte att förbättra bybornas kunskaper om Bibeln och hur omsätta Jesu lära i dagligt liv, särskilt att bemöta samhällets orättvisor. Detta missförstods av landets storgodsägare och politiska makthavare, som kände sina privilegier hotade och anklagade honom för uppvisning och underminering av staten. Trots många dödshot fortsatte ändå p. Grande att tjäna sina församlingsmedlemmar och bekämpa orättvisor de utsattes för. Tillslut mördades han, tillsammans med två lekmän, av en dödsskvadron den 12 mars 1977.

Franciskanpatern Cosma Spessotto föddes i en bondefamilj i Manue de Treviso, Italien, den 28 januari 1923. I tidig ålder kände han kallelsen till att bli präst. Efter att ha antagits i franciskanernas provins i Venedig och så småningom lagt de högtidliga löften, vigdes han till präst 1948 och skickades som missionär till El Salvador tillsammans med två medbröder. Från och med 1950 fram till sin död tre decennier senare levde p. Spessotto i El Salvador, mestadels i församlingen San Juan Nonualco, där han hjälpte

församlingsmedlemmarna att förbättra sina andliga och materiella liv. p. Spessotto fördömde de allvarliga övergrepp som de Salvadoranska väpnade styrkorna begick på civilbefolkningen, vilket gjorde att han fick många dödshot. Orädd fortsatte han sin mission tills han den 14 juni 1980 mördades medan han bad i sin församlingskyrka.

Lekmannen Manuel Solórzano, född 1905, var gift med Eleuteria Antonia Guillén och paret fick tio barn tillsammans. De bodde i den lilla orten Aguilares där Manuel försörjde familjen genom att vara boskapsförsäljare. Han var aktiv i den lokala katolska församlingen och var känd för sin ärlighet och engagemang i det pastorala arbetet. Det gjorde honom till en älskad person i området. I församlingen lärde han känna kyrkoherden p. Rutilio Grande och blev hans medarbetare i det pastorala arbetet. Ofta ackompanjerade han p. Grande vid dennes besök till de utspridda familjerna i församlingsområdet, eller för att verka som sakristan i kyrkan. Det var vid ett sådant tillfälle som han mördades tillsammans med p. Grande och en annan lekman Nelson Rutilio Lemus.

Nelson Rutilio Lemus, född 1960, var släkt med p. Rutilio Grande. De båda föddes, döptes och begravdes i byn El Paisnals församlingskyrka tillägnad den helige Josef. Sedan barndom var han epileptisk och togs väl hand av sina syskon. Han själv var känd i byn för att vara en mycket hjälpsam ung man. Tidigt i tonåren visade Nelson stort intresse för det kyrkliga livet och regelbundet deltog i mässan, oftast hjälpte till som ministrant. Han brukade också hjälpa andra i församlingen att läsa bibeln. Dock visades hans fromhet inte enbart genom deltagande i kyrkan utan också genom att han hjälpte byborna i deras dagliga sociala liv. Ofta följde han med p. Grande för att delta i firandet av olika kyrkliga ceremonier och liturgier. Den 12 mars 1977 åkte han med i bilen, tillsammans med Manuel Solórzano, och som kördes av p. Grande. Efter att ha firat mässan i Aguilares åkte de tre till El Paisnal där de skulle fira en 'novena' (niodagarsandakt) till den helige Josefs ära. En bit innan de nådde El Paisnal stoppades bilen av en dödsskvadron och de tre mördades på fläcken.

Kyrkan har nu upphöjt de fyra martyrerna genom att saligförklara dem, ett sista steg innan helgonförklaring kan ske. På olika sätt värnade de fyra männen människans värdighet och de fattigas rätt att få ta del av det gemensamma goda – viktiga uttryck i kyrkans sociallära – vilket de gjorde till sitt livskall för de utsattas och för Guds skull.

Charles Câmara
2022-01-22